Gelet op het Statuut van de ambtenaren van de E.G.A., inzonderheid op de artikelen 12, 24, 25, 26, 43, 45, 86, 87, 90, 91 en 110;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

rechtdoende,

Verwerpt de beroepen 27-64 en 30-64;

Veroordeelt verweerster in de door haar gemaakte kosten, zowel in het geding ten principale als in het kort geding en voorts in een kwart van de door verzoeker gemaakte kosten;

Bepaalt dat driekwart van de door verzoeker gemaakte kosten, zowel in het geding ten principale als in het kort geding te zijnen laste blijven;

Ontzegt het meer of anders gevorderde.

Aldus door het Hof gewezen en ondertekend te Luxemburg op acht juli negentienhonderdvijfenzestig.

Lecourt Delvaux Trabucchi

Uitgesproken ter openbare zitting gehouden te Luxemburg op acht juli negentienhonderdvijfenzestig.

Voor de Griffier,
H. Eversen

De President van de Eerste Kamer,
R. Lecourt

Conclusies van de Advocaat-Generaal Karl Roemer van 16 juni 1965[1]

Mijnheer de President, mijne heren Rechters,

De verzoeker in de beide zaken, die ik nu te behandelen heb, is sinds 1 november 1960 in dienst van de E.G.A. Hij deed eerst dienst in het Centre européen de traitements de l'information scientifique (C.E.T.I.S.) te Brussel met een bezoldiging die overeenkwam met de indeling in rang A/5-2 van de salaristabel van het E.G.K.S.-personeelsstatuut. Later kwam hij als wetenschappelijk medewerker naar het

1 — Vertaald uit het Duits.

Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek in Ispra. Daar was hij — in elk geval op het tijdstip van de indiening van het beroep — ingedeeld in rang A/5-4 van het personeelsstatuut van de E.G.A.

Deze rangindeling gaf hem herhaaldelijk aanleiding tot klachten. In de overtuiging, dat men hem in het kader van de bevorderingen, waartoe ten gunste van de Ispra-functionarissen voor het jaar 1963 werd besloten, heeft gepasseerd, welke bevorderingen door middel van aanplakbiljetten in de dienstgebouwen van Ispra werden bekendgemaakt, heeft hij zich ten slotte op 12 februari 1964 met een klacht ex artikel 90 van het ambtenarenstatuut tot de Commissie gewend. De Commissie liet hem echter bij schrijven d.d. 7 april 1964 weten, dat op grond van haar bevindingen verzoeker van het vergelijkend onderzoek van de voor bevordering in aanmerking komende kandidaten niet was uitgesloten, de bevorderingsprocedure overigens correct was gevoerd en de Commissie, ook na een nieuw onderzoek van de feiten, geen aanleiding vond op haar bevorderingsbesluiten terug te komen.

Tegen dit bericht, dat verzoeker op 8 april 1964 ter hand werd gesteld, is het eerste beroep 27-64 gericht.

Korte tijd na het indienen van deze klacht, vervoegde zich verzoeker opnieuw bij de Commissie met een verdere klacht d.d. 21 februari 1964. Daarin eiste hij haar optreden tegen zekere kuiperijen in Ispra, waarvan hem in de afgelopen maanden zou zijn gebleken en die nadelig waren voor zijn eer en ambtelijke reputatie. Deze klacht werd binnen de termijn van artikel 91 van het personeelsstatuut (2 maanden) niet afgedaan, hetgeen voor verzoeker aanleiding was op 13 juli 1964 een tweede beroep (30-64) in te dienen. Dit beroep werd overigens later, nadat verzoeker in de loop van de procedure er kennis van kreeg, dat de Commissie op 24 juli 1964 in een formeel besluit zijn voormelde klacht voor ongegrond had verklaard, tegen deze beslissing gericht.

Daarenboven wordt in het tweede beroep opgekomen tegen een besluit van de Commissie d.d. 26 maart 1964 — aan verzoeker ter hand gesteld op 24 april 1964 — waarin als tuchtmaatregel een berisping werd uitgesproken, alsmede tegen een besluit van de Commissie d.d. 24 juni 1964, waarbij verzoeker werd opgedragen zich terstond naar Brussel te begeven.

Thans heb ik mij derhalve, nadat het Hof bij arrest van 12 november 1964 de voeging van beide zaken heeft gelast, met de volgende conclusies bezig te houden.

In de zaak 27-64

Het Hof moge de door de Commissie voor het jaar 1963 genomen bevorderingsbesluiten nietig verklaren, althans voor zover daarbij bevorderingen hebben plaats gehad van rang A/5 naar rang A/4 van de salaristabel; het moge subsidiair, na vaststelling van de wederrechtelijkheid van de bevorderingsbesluiten, het door de Commissie d.d. 26 maart

1964 genomen besluit, waarmede de klacht van verzoeker werd beantwoord, eveneens nietig verklaren;

het moge verklaren voor recht, dat de Commissie gehouden is de verdiensten van die ambtenaren, die in het jaar 1963 aanspraak op bevordering hadden, opnieuw aan een vergelijkend onderzoek te onderwerpen.

In de zaak 30-64

Het Hof moge het besluit van de Commissie d.d. 24 juni 1964, waarmede de klacht van verzoeker van 21 februari 1964 werd afgewezen, subsidiair het na het verstrijken van 2 maanden na indiening van bedoelde klacht stilzwijgende besluit tot afwijzing, nietig verklaren;

het Hof moge de tuchtmaatregel van de Commissie van 26 maart 1964, waarbij verzoeker werd berispt, nietig verklaren;

het moge het besluit van de Commissie d.d. 24 juni 1964 nietig verklaren, waarbij verzoeker naar Brussel werd gedetacheerd;

het moge de Commissie tot vergoeding van Bfr 1,— veroordelen terzake van de door gemeld detacheringsbesluit geleden schade;

De Commissie acht deze conclusies niet-ontvankelijk, voorzover zij in het beroep 27-64 zijn aangevoerd, en voorzover zij in het beroep 30-64 zijn gericht tegen het in verband met verzoekers klacht van 21 februari 1964 genomen besluit. Voor het overige concludeert zij tot afwijzing van alle conclusies als ongegrond.

Ten slotte moet nog worden opgemerkt, dat te zamen met het tweede beroep een verzoek in kort geding werd ingediend tot opschorting van de uitvoerbaarheid van het besluit d.d. 24 juni 1964, voorzover dit betrof de detachering van verzoeker naar Brussel. Dit verzoek werd bij beschikking van de president van 7 augustus 1964 in verband met het feit, dat verzoeker toen reeds het besluit had opgevolgd, als niet-ontvankelijk afgewezen. Omtrent de kosten in deze kort-geding zaak zal bij de uitspraak in de hoofdzaak te beslissen zijn.

Juridische waardering

Indien ik nu begin dit hele complex van geschillen aan een gedetailleerd onderzoek te onderwerpen, dan staan uiteraard de door de Commissie opgeworpen excepties van niet-ontvankelijkheid van de beroepen voorop.

I — Ontvankelijkheid van de beroepen

1. Zaak 27-64

Naar de mening van de Commissie is het beroep 27-64 niet-ontvankelijk, omdat het niet binnen de daarvoor bepaalde termijn werd

ingesteld. Volgens haar is het beroep gericht tegen uitdrukkelijke besluiten, die op 9 januari 1964 werden bekend gemaakt. Aangezien vanaf dit tijdstip tot aan dat van het instellen van het beroep (29 juni 1964) meer dan 3 maanden zijn verlopen, moet het ingestelde beroep ingevolge artikel 91, lid 2, van het ambtenarenstatuut als tardief worden aangemerkt. Hieraan kan niet afdoen het feit, dat verzoeker eerst (op 12 februari 1964) een administratief beroep ingevolge artikel 90 van het personeelsstatuut heeft ingesteld, en zijn later beroep tegen het daarop als antwoord gegeven besluit van de Commissie (van 26 maart 1964, uitgereikt op 8 april 1964) heeft gericht.

Leest men nu de tekst van het ambtenarenstatuut, dan zou men geneigd kunnen zijn de Commissie gelijk te geven, nu daar ondubbelzinnig is bepaald, dat beroepen ingevolge artikel 91 binnen een termijn van 3 maanden vanaf de dag van bekendmaking van een maatregel van algemene aard of vanaf de dag van ter kennisbrenging van een maatregel van individuele aard, moeten worden ingesteld, terwijl daar nergens wordt gesproken van schorsing van deze termijn door het indienen van een administratieve klacht.

Nochtans acht ik deze opvatting van de Commissie noch bevredigend noch rechtens steekhoudend. Reeds in mijn conclusie inzake Elz tegen Hoge Autoriteit (22 en 23-60; *Jurisprudentie,* Deel VII, blz. 417) heb ik de mening verdedigd, dat ambtenaren op grond van hun verplichting tot het betrachten van loyaliteit gehouden zijn, alvorens hun vermeende aanspraken in rechte geldend te maken, eerst hun belangen door een administratief beroep dienen te verdedigen. Deze opvatting vinden wij terug in enige nieuwere arresten van het Hof, die — alhoewel niet in verband met de beoordeling van de ontvankelijkheid als in casu — gelijkelijk doen uitkomen, dat een administratief beroep uit zijn aard vooraf behoort te gaan aan een gerechtelijke procedure (zaak 18-63, *Jurisprudentie,* Deel X, blz. 199; zaak 27-63, *Jurisprudentie,* Deel X, blz. 283) of waarbij is overwogen, dat indiening van een administratief beroep dienstig en gewenst is, alvorens terzake een gerechtelijk beroep wordt ingesteld (zaak 79 en 82-63, *Jurisprudentie,* Deel X, blz. 555). Vooral is hier te verwijzen naar de zaak 69-63 (*Jurisprudentie,* Deel X, blz. 523), waarbij het beroep tegen een besluit uit het jaar 1961 nog in 1963 (na inwerkingtreding van het personeelsstatuut en na benoeming van verzoekster tot ambtenares) voor ontvankelijk werd gehouden, omdat de instelling van dit gerechtelijk beroep, gerekend vanaf het begin van de administratieve procedure, tijdig is geschied. Ter motivering daarvan worden dezelfde overwegingen aangevoerd, die ik ook reeds in de procedure Elz contra Hoge Autoriteit heb ontwikkeld.

Zou men thans nog aan de juistheid van deze opvatting omtrent de invloed van een administratieve procedure op de loop van een beroepstermijn twijfelen, dan dient deze twijfel in de onderhavige zaak met nadruk te worden weggenomen. Daartoe kan ik aanvullend verwijzen naar het Duitse administratieve recht, waar — weliswaar op grond van een uitdrukkelijke wetsbepaling (paragraaf 191 van de

Verwaltungsgerichtsordnung, juncto paragrafen 68 e.v., in het bijzonder paragraaf 74) — de regel geldt, dat aan het instellen van een beroep in ambtenarenzaken eerst een administratieve procedure moet voorafgaan, en waar dientengevolge de termijn van beroep pas ingaat met de betekening van de op tegenspraak van de betreffende ambtenaar gewezen administratieve beslissing. In het bijzonder kan ook nog worden verwezen naar het Franse recht, waar zonder wettelijke regeling in deze door de jurisprudentie van de Conseil d'Etat overeenkomstige grondstellingen werden ontwikkeld en niet enkel voor het indienen van een „recours hiérarchique", maar ook over de indiening van een „recours gracieux" (arrest van de Conseil d'Etat d.d. 13 april 1881, Receuil Sirey 82, III, 29; arrest d.d. 12 januari 1917, Receuil des décisions du Conseil d'Etat, blz. 42), voorzover althans de administratieve procedure tot een nieuw onderzoek van de feiten heeft geleid (arrest van de Conseil d'Etat d.d. 22 augustus 1918, Receuil blz. 190; arrest d.d. 26 april 1944, Receuil blz. 123).

Voor onze procedure in ambtenarenzaken moet dan ook — en dit is mijn stelling — het grondbeginsel gelden, dat verdediging van een recht — uiteraard binnen de normale beroepstermijn — allereerst door middel van een administratief beroep moet geschieden en dat bij de berekening van de beroepstermijn moet worden uitgegaan van het tijdstip van indiening van de administratieve klacht (dit geeft een beroepstermijn van 4 maanden, indien de administratie werkeloos blijft, en van 3 maanden na bekendmaking van een besluit, indien dit binnen 2 maanden na indiening van de klacht wordt genomen). Op zijn minst zou hier moeten worden gesproken van een aan ambtenaren toekomend recht en zou de noodzakelijkheid van een administratieve vóór-procedure met alle consequenties voor de loop van een beroepstermijn slechts dan kunnen worden ontkend, indien tegen een handeling wordt opgekomen, die verricht is na een uitvoerige administratieve procedure, waarbij de belanghebbende is gehoord. Slechts aldus zou men mijns inziens, uitgaande van de in de jurisprudentie te vinden aanwijzigingen omtrent het nut van een administratief beroep tot een logisch systeem kunnen komen, terwijl de overwegingen, waarop het Hof zich baseert geen enkel resultaat zouden opleveren, indien men van de betreffende ambtenaar, ondanks het aanspannen van een administratieve procedure, het instellen van een gerechtelijk beroep tot behoud daarvan zou eisen. Niet in de laatste plaats moet ter staving van dit standpunt er ook aan worden herinnerd, dat in de Gemeenschappen de rechtsbescherming door de rechter is beperkt tot één instantie, en dat een versterking van deze bescherming, die er misschien toe zou kunnen leiden om het Hof te ontlasten, alleen kan worden verkregen door een zo ver mogelijk gaande uitbreiding van de administratieve rechtsgang.

Aangezien in casu verzoeker zijn administratieve klacht binnen de termijn van artikel 91 bij de Commissie had ingediend, aangezien voorts deze klacht hem aanleiding heeft gegeven zijn zaak opnieuw

aan een onderzoek te onderwerpen (aldus uitdrukkelijk het bericht van de Commissie), welk onderzoek binnen de termijn van 2 maanden ex-artikel 91 in een nieuwe niet enkel bevestigende beslissing resulteerde, en aangezien, gerekend vanaf het genomen zijn van dit besluit, het beroep vóór afloop van 3 maanden bij het Hof werd ingediend, kan met het oog op de inachtneming van de beroepstermijn, niets tegen de ontvankelijkheid worden ingebracht.

2. Zaak 30-64

Wat het tweede beroep aangaat, brengt de Commissie slechts bezwaren in tegen de eerste vordering. Zij is ook hier van mening, dat de voorgeschreven beroepstermijn zou zijn overschreden, aangezien het beroep pas na afloop van twee maanden bij het Hof werd ingesteld, gerekend vanaf het tijdstip, dat het besluit tot afwijzing van het administratief beroep van verzoeker wordt geacht stilzwijgend tot stand te zijn gekomen. Het op 24 juni uitdrukkelijk genomen besluit zou zich niet voor het doen ingaan van een nieuwe beroepstermijn lenen, aangezien dit besluit ten opzichte van het stilzwijgend tot standgekomene, slechts als een bevestigende handeling is te beschouwen.

Inderdaad kan geen twijfel daarover bestaan dat, zelfs rekening houdende met de verlenging van de termijn wegens afstand (bijlage 2 van het Reglement voor de procesvoering) en eventueel erkende feestdagen, waarop gerechtelijke termijnen niet verstrijken, het op 13 juli 1964 ingestelde beroep, gerekend vanaf de datum van de administratieve klacht (21 februari 1964) te laat werd ingesteld, aangezien de beroepstermijn uiterlijk op 4 juli 1964 was verstreken.

Ik ben het met verzoeker ook niet eens als hij tracht verband te leggen tussen zijn administratieve klacht en het op 24 juni genomen besluit betreffende zijn beweerdelijke detachering naar Brussel, waartegen in de zaak 30-64 en dan tijdig werd opgekomen. Zoals de Commissie terecht opmerkt, is het ontoelaatbaar, dat bij het onderzoek naar de naleving van formele vereisten, waartoe ook de beroepstermijn behoort, ook de materieelrechtelijke vragen van de procedure worden betrokken. Aan de andere kant staat het mijns inziens vast, dat de in de administratieve klacht van 21 februari 1964 en dienovereenkomstig in het stilzwijgende, afwijzende besluit van de Commissie behandelde aangelegenheden qua onderwerp nauwkeurig te scheiden zijn van het zogenaamde detacheringsbesluit d.d. 24 juni 1964, zodat het mij niet mogelijk lijkt bij het beroep tegen laatstgenoemd besluit tevens het onderwerp van het administratieve beroep te betrekken.

Moeilijker te beantwoorden echter is de vraag, welke invloed op het recht van beroep moet worden toegekend aan het besluit van de Commissie d.d. 24 juni 1964, voorzover bij dit besluit uitdrukkelijk de klacht van 21 februari 1964 wordt behandeld. Dit slaat uiteraard niet op de eerst bij repliek gewijzigde vordering (omzetting van een beroep

op nalatigheid in een vordering tot nietigverklaring) nu deze wijziging kennelijk werd veroorzaakt door overlegging van stukken door de Commissie, die aan verzoeker tevoren niet bekend waren. In dit opzicht zou gedacht kunnen worden aan een analoge toepassing van artikel 42 van het Reglement voor de procesvoering en van de principes daarvan.

Het eigenlijke probleem in deze ligt mijns inziens in de kwalificatie van de handeling van 24 juni 1964 en de beoordeling van de verhouding daarvan tot het afwijzende besluit, dat geacht werd op 22 april 1964 stilzwijgend tot stand te zijn gekomen.

Naar mijn overtuiging zou overwogen kunnen worden om het besluit van 24 juni 1964 als een zuiver interne aangelegenheid te beschouwen, te weten als een handeling die niet voor beroep vatbaar is. Veelbetekenend is in ieder geval, dat het besluit niet ter kennis werd gebracht, noch uitgereikt, en dat het geheel toevallig in de onderhavige procedure bekend werd, omdat het in dezelfde zitting werd genomen waarbij de Commissie over de beweerdelijke detachering van verzoeker naar Brussel heeft beslist. Men zou dus kunnen zeggen, dat het helemaal niet de bedoeling van de Commissie is geweest hierdoor een rechtsverhouding te regelen; het enige doel was de interne vaststelling door de dienst, dat een bepaalde zaak — namelijk de klacht van verzoeker — door een ander dwingend feit (afloop van de termijn ingevolge artikel 91 van het ambtenarenstatuut) reeds was afgedaan.

Ook indien men deze opvatting niet deelt, met de Commissie echter in het gelijk worden gesteld, voorzover zij in het besluit van 24 juni 1964 een zuiver bevestigende, het stilzwijgende besluit tot afwijzing bekrachtigende handeling ziet, welke geen verandering van de rechtstoestand medebracht, en derhalve niet een zelfstandige termijn van beroep kan laten ingaan. De opmerkingen, die ik naar aanleiding van de eerste tegenwerping van de Commissie heb gemaakt, kunnen hier bepaaldelijk geen toepassing vinden, aangezien in die casuspositie — uitvaardiging van een administratieve maatregel, gevolgd door een administratieve klacht — door de betrokkene zelf nieuwe gezichtspunten kunnen worden aangevoerd, die door het bevoegde gezag te onderzoeken zijn en die dan aan een stilzwijgend besluit tot afwijzing het rechtskarakter van een zuiver bevestigende handeling ontnemen. In het onderhavige geval moet daarentegen worden vastgesteld, dat nog na het stilzwijgend tot stand gekomen besluit tot afwijzing, op administratief niveau verschillende vragen werden onderzocht, waartoe de klacht aanleiding gaf (vide aantekening directoraat-generaal d.d. 11 juni 1964). Juist dit door de administratieve klacht veroorzaakte onderzoek moet ingevolge het dwingend karakter van het systeem van artikel 91 van het ambtenarenstatuut als geëindigd worden beschouwd door de totstandkoming van het stilzwijgende besluit tot afwijzing, en een dergelijk onderzoek kan derhalve niet een omstandigheid opleveren, die aan een latere uitdrukkelijke afwijzing het karakter zou verlenen van een handeling, waartegen zelfstandig in beroep kan worden opgekomen.

De stelling van de Commissie lijkt derhalve ten slotte juist, waardoor de eerste conclusie van het beroep 30-64 wegens termijnverzuim behoort te worden afgewezen.

In het verdere verloop van het onderzoek zijn derhalve slechts nog de conclusies van het eerste beroep en de conclusies 2 tot 4 van het beroep 30-64 aan een nader onderzoek te onderwerpen. Ik zal er thans mee beginnen.

II — Ten principale

1. *Zaak 27-64*

In de zaak 27-64 staan — zoals wij weten — ter discussie de op het jaar 1963 betrekking hebbende bevorderingsbesluiten van de Commissie, die door aanplakking in de dienstgebouwen van Ispra op 9 januari 1964 aan het personeel werden bekendgemaakt. Zij zouden om meerdere redenen onrechtmatig zijn, vooral omdat men verzoeker zou hebben gepasseerd bij het vergelijkend onderzoek van zijn verdiensten, of op zijn minst omdat de wijze van beoordeling in verschillende opzichten onvolledig zou zijn geweest.

Met het oog op deze grieven lijkt het mij doelmatig om aan het onderzoek een korte beschrijving vooraf te laten gaan van de door de Commissie toegepaste bevorderings-procedure. De Commissie heeft ons daaromtrent laten weten, dat zij het juist heeft geacht — met het oog op het grote aantal ambtenaren en het feit, dat deze op vele plaatsen te werk zijn gesteld — de ieder jaar te nemen bevorderingsbesluiten op passende wijze te laten voorbereiden. Voor dit doel werd een algemene instructie uitgevaardigd, die bij circulaire 11-63 d.d. 23 april 1963 ter kennis van het personeel werd gebracht. Op grond daarvan werden — ook in Ispra — plaatselijke bevorderingscomités gevormd, waarin o.a. ook het personeel is vertegenwoordigd en waarin — voorzover het categorie A betreft — ook de Directeur-Generaal van het Centrum zitting heeft. Hun taak is het de kandidaten voor bevordering aan een onderzoek te onderwerpen, ten einde te komen tot het samenstellen van een bevorderingslijst met voorstellen omtrent de bevordering. Een centraal comité d'avancement te Brussel herhaalt dit vooronderzoek. De voorstellen van dit comité worden aan het Directoraat-Generaal Administratie voorgelegd, dat daarop een lijst van geschikte kandidaten samenstelt en publiceert, waarin meer kandidaten voor bevordering zijn opgenomen dan het aantal vacatures in de loop van het jaar. Ten slotte worden door de Commissie zelf op grond van deze lijst de verschillende bevorderingsbesluiten genomen.

Mij lijkt dit systeem alleszins redelijk en praktisch; alles pleit er ook voor, dat zijn toepassing ook in het belang is van het personeel. Dat het anderzijds ook aanleiding kan geven tot misslagen, is echter evenmin te ontkennen. Laat ons dus nagaan, welke grieven verzoeker, wat zijn zaak betreft, in het bijzonder heeft aan te voeren.

a) De eerste grief is van formele aard. Verzoeker is van mening, dat de Commissie door voormelde instructies bepalingen heeft vastgesteld ter uitvoering van artikel 45 van het ambtenarenstatuut, doch daarbij verzuimd heeft de bij artikel 110 van dit Statuut voorgeschreven procedure in acht te nemen.

Deze kritiek zou ik niet willen onderschrijven. Immers, het Hof heeft herhaaldelijk uitgemaakt, dat artikel 45 van het ambtenarenstatuut geen uitvoeringsbepalingen eist, en in zijn tegenwoordige redactie rechtstreeks toepasselijk is (zaken 94 en 96-63, 27-63). Dit is ook zo bij toepassing door de Commissie van de E.G.A. Op grond van gemelde instructies krijgt men namelijk de indruk, dat inderdaad — zoals de Commissie dit ook stelt — de noodzakelijke besluiten omtrent bevorderingen uitsluitend door haar worden genomen, en dat dus geen delegatie aan andere instanties heeft plaats gehad. De deelneming van de bevorderingscomités in deze, is enkel van voorbereidende, assisterende aard; in zoverre is het een zuiver interne administratieve regeling, waarvoor een wettelijk voorschrift niet vereist is. Raadpleging van het comité voor het Statuut ingevolge artikel 110 van het ambtenarenstatuut (het personeelscomité werd volgens de Commissie wel geraadpleegd) is dan ook overbodig.

b) De bevorderingsprocedure zou niet correct geweest zijn, omdat men met verzoeker bij het vergelijkende onderzoek der verdiensten geen rekening heeft gehouden, en dit, alhoewel hij aan de voorschriften van artikel 45 nopens diensttijd voldeed (indeling in A/5 sinds 1959).

Ook dit verwijt blijkt ongegrond, voorzover het gaat om het in aanmerking nemen van verzoeker bij het voorbereidend onderzoek van het comité d'avancement te Ispra. Uit bijlage 2 van het verweerschrift blijkt namelijk, dat diens naam voorkomt op de lijst van ambtenaren, die aan de voorschriften betreffende hun diensttijd voldeden voor een bevordering in 1963, en wier kwaliteiten door het comité d'avancement in Ispra voor bevordering werden beoordeeld. Aan het centrale comité te Brussel moet dezelfde lijst ter beschikking hebben gestaan; in ieder geval is in de procedure niet van het tegendeel gebleken.

Bezwaren bestaan slechts met betrekking tot het door de Commissie zelf verrichte onderzoek. Weliswaar betoogt de Commissie niet gebonden te zijn aan de voordrachtslijst van het comité d'avancement en staaft dit door overlegging van een proces-verbaal (bijlage I van de dupliek), waaruit blijkt, dat de Commissie ambtenaren heeft bevorderd, die niet op de voordrachtslijst voorkomen. Anderzijds lezen wij echter in het proces-verbaal van de 219e zitting d.d. 25 september 1963 (bijlage I bis van de dupliek) dat de Commissie enkel de door het Directoraat Administratie en Personeel overgelegde bevorderingsvoordrachten heeft onderzocht; het heet daar woordelijk: „La commission examine ensuite les propositions soumises par la direction administration et personnel et arrête les promotions à l'annexe 3 au présent procès-verbal." Door deze formulering zou de indruk kunnen ontstaan, dat de Commissie

bij de vergelijkende beoordeling van de verdiensten niet met alle ambtenaren rekening heeft gehouden, die aan de objectieve vereisten voor bevordering voor het dienstjaar 1963 voldeden, doch slechts met diegenen, die, als voor bevordering in aanmerking komende, door het comité d'avancement waren voorgedragen.

Uiteindelijk is een dergelijk vermoeden echter voor de onderhavige zaak van geen betekenis, omdat naar aanleiding van de administratieve klacht van verzoeker van 21 februari 1964, zijn zaak — zoals uit de mededeling van de Commissie van 7 april 1964 op te maken valt — aan een nieuw en nauwkeurig onderzoek werd onderworpen. Hierdoor lijkt mij aan de vereisten van artikel 45 te zijn voldaan. In het bijzonder acht ik het niet bezwaarlijk, dat de Commissie van een voorafgaande vernietiging van de voor het jaar 1963 genomen bevorderingsbesluiten heeft afgezien, want ook zonder een dergelijke maatregel kan alsnog een correcte vergelijkende waardering van de verdiensten van alle voor bevordering in aanmerking komende kandidaten plaats hebben.

c) Eveneens met betrekking tot de voorbereiding van de bevorderingsbesluiten wordt nog de grief aangevoerd, dat het comité d'avancement te Ispra het persoonsdossier van verzoeker niet ter beschikking zou hebben gehad, en dat deze vóór beëindiging van de werkzaamheden van het comité niet in staat zou zijn gesteld opmerkingen aan het hem betreffende jaarrapport over 1963 toe te voegen.

Wat allereerst de kennis van het persoonsdossier van verzoeker betreft, waarop het mijns inziens ook dan nog aankomt als de jaarrapporten van artikel 43 ter tafel liggen, heeft de Commissie nadrukkelijk betoogd, dat dit dossier zowel aan het comité d'avancement in Ispra als ook aan het centrale comité d'avancement te Brussel ter beschikking heeft gestaan. Meer dan tegenstrijdige beweringen en vermoedens omtrent de plaats, waar dit dossier zich op dit tijdstip werkelijk zou hebben bevonden heeft verzoeker niet geuit. Beslissend moge uiteindelijk ook hier de omstandigheid zijn, dat de Commissie op zijn minst bij de beoordelingsprocedure na indiening van de administratieve klacht rekening kon houden met het persoonsdossier van verzoeker.

Hetzelfde geldt voor de door verzoeker aan zijn jaarrapport van 15 juni 1964 toegevoegde opmerkingen, die 5 juli 1964 zijn gedateerd, terwijl de werkzaamheden van het comité d'avancement reeds op 17 en 18 juni werden beëindigd. Echter zou ik geen genoegen willen nemen met de opmerking van de Commissie, dat het jaarrapport dat het comité ten dienste stond, voor verzoeker gunstig is geweest, en dat verzoekers toevoegingen geen nieuwe aspecten hebben opgeleverd (in ieder geval spreekt verzoeker daarin over bepaalde werkzaamheden en bepaalde persoonlijke verdiensten), maar beslissend lijkt mij ook hier, dat de Commissie bij de samenstelling van haar lijst van geschikte kandidaten op 25 juli 1963 of tenminste bij de beoordeling van verzoekers klacht in maart 1964 van diens aan zijn jaarrapport toegevoegde opmerkingen heeft kunnen kennis nemen.

Aangezien de pas bij de mondelinge behandeling aangevoerde

grief van schending van artikel 4 van het ambtenarenstatuut als tardief buiten beschouwing moet blijven (artikel 42 van het Reglement voor de procesvoering) kom ik alles bijeengenomen ten slotte tot de conclusie, dat bij de voorbereiding van de betwiste bevorderingsbesluiten van een schending van wezenlijke procedureregelen geen sprake is.

d) Wat de opmerking van verzoeker betreft, dat blijkens de aanwezige beoordelingsrapporten zijn verdiensten op zijn minst gelijkwaardig zouden zijn aan die van de bevorderde kandidaten — hij zou dus evenals zij recht hebben op bevordering — kan ik zeer kort zijn. Verzoeker ziet hierbij over het hoofd, dat blijkens de Jurisprudentie van het Hof voor een bevordering niet enkel de prestaties in de dienst meetellen, maar ook andere subjectieve elementen, zoals karakter en persoonlijkheid van de ambtenaar, van belang zijn. Daarenboven heeft het Hof reeds herhaaldelijk en terecht geweigerd in kwesties van bevorderingen zijn eigen oordeel in de plaats van de subjectieve waarderingen van de administratie te stellen. Principieel blijven derhalve in procedures over bevorderingszaken grieven, zoals onderhavige, buiten beschouwing.

e) Ook de laatste grief van formele aard laat zich met verwijzing naar de geldende jurisprudentie zeer snel afdoen. Indien het Hof het niet nodig acht, dat bevorderingsbesluiten een motivering inhouden ten aanzien van niet-bevorderde kandidaten, zo kan het niet als een belangrijke tekortkoming worden aangemerkt, dat het slechts voorbereidende werkzaamheden verrichtende comité d'avancement in Ispra geen motivering heeft gegeven voor het niet opnemen van verzoeker in zijn voordrachtslijst.

f) Samenvattend kom ik derhalve tot de slotsom, dat geen van de in de zaak 27-64 aangevoerde grieven doel kan treffen. Het beroep behoort mitsdien als ongegrond te worden verworpen.

2. *Zaak 30-64, tweede grief*

Aangezien in zaak 30-64 de eerste conclusie naar mijn mening als niet-ontvankelijk is af te wijzen, begin ik dadelijk met de bespreking van de tweede. Deze heeft tot onderwerp een tuchtmaatregel van de Commissie van 26 maart 1964, te weten het geven van een berisping ingevolge artikel 86, lid 2, van het ambtenarenstatuut wegens een door verzoeker wekenlang op touw gezette systematische lastercampagne, die hij met behulp van deloyale middelen tegen andere ambtenaren van het Centrum te Ispra heeft ontketend en daardoor aan de waardigheid van zijn ambt afbreuk heeft gedaan en de goede sfeer bij het werk heeft verstoord.

De navolgende grieven zijn betreffende deze maatregel te onderzoeken :

a) In de eerste plaats oefent verzoeker op twee punten procesrechtelijke kritiek uit. Hij maakt aanmerkingen zowel op het feit dat

bij de tuchtprocedure de tuchtraad niet werd ingeschakeld, als op de wijze, waarop hij, verzoeker, werd gehoord.

Wat het eerste punt betreft, lijkt mij het geopperde verwijt niet gerechtvaardigd. Volgens de duidelijke bewoordingen van artikel 87 van het ambtenarenstatuut kunnen lichte tuchtmaatregelen (schriftelijke waarschuwing en berisping) door het tot aanstelling bevoegde gezag zelf en zonder raadpleging van de tuchtraad worden gegeven. Het komt dus — zoals de Commissie juist acht — bij de tuchtrechtelijke competentie enkel aan op de aard van de maatregel en niet op de ernst van de ingestelde klacht. Op deze wijze werd ten behoeve van het tot aanstelling bevoegde gezag een soort opportuniteitsprincipe ingevoerd, dat wil zeggen het gezag kan door bij de inleiding van een tuchtrechtelijke procedure clementie te betonen, van te voren op het nemen van lichte maatregelen aansturen, hetgeen evenwel niet dezelfde betekenis heeft als het tevoren bepalen van een bepaalde straf, hetgeen verzoeker ontoelaatbaar acht.

Wat het correct aanhoren van verzoeker in de tuchtprocedure aangaat, zou allereerst kunnen worden ingebracht, dat dit een nieuw, voor het eerst bij repliek door verzoeker voorgedragen, en mitsdien niet-ontvankelijk, middel betreft. Wil men echter niet zo formeel te werk gaan, nu verzoeker procesrechtelijke bezwaren — zij het ook van andere aard — reeds bij zijn introductief verzoekschrift naar voren heeft gebracht, dan doet zich toch de vraag voor of het horen van verzoeker enkel door de adjunct-directeur van het Centrum in Ispra wel voldoende is geweest. Ik ben van mening van wel, nu in artikel 87 van het ambtenarenstatuut nergens uitdrukkelijk is bepaald, dat de betrokken ambtenaar door het tot aanstelling bevoegde gezag zelf moet worden gehoord. Een dergelijk horen moge misschien wenselijk zijn in het belang van het onmiddellijkheidsbeginsel, het zou echter zeker en vooral bij gevallen van categorie A, waar de Commissie als college het tot aanstelling bevoegde gezag is, dikwijls een verzwaring van de bestuursvoering kunnen medebrengen. Om praktische redenen zou dus tegen een voorbereidend verhoor door een hogere ambtenaar geen bezwaar kunnen worden gemaakt. Men zou hier, welbeschouwd, dan ook niet van een echte delegatie van bevoegdheden kunnen spreken (wat anders zou zijn bij het opleggen van de sanctie zelf), zodat de vraag onbeantwoord kan blijven, of in de onderhavige procedure ten tijde van het horen van verzoeker (februari 1964) reeds delegatie van tuchtrechtelijke bevoegdheden ten behoeve van het hoofd van het Centrum te Ispra heeft plaats gehad, of dat dit pas op een later tijdstip (door circulaire 7-64 in juni 1964) werd geëffectueerd.

Het verwijt, dat de bepalingen betreffende de tuchtprocedure niet in acht zouden zijn genomen, kan derhalve niet tot nietigheid van de aangevallen beslissing leiden.

b) In verband met de eerste grief staat een tweede grief van formele aard. Volgens deze zou de motivering van de tuchtmaatregel tegenstrijdig en daardoor onvoldoende zijn, omdat enerzijds ver-

zoeker een ernstige tekortkoming in zijn ambtelijke plichten werd ten laste gelegd, terwijl anderzijds slechts een milde tuchtmaatregel werd opgelegd.

Ook dit argument is mijns inziens ondeugdelijk. Vanzelfsprekend is het tot aanstelling bevoegde gezag met het oog op voormeld opportuniteitsprincipe (weliswaar onder voorbehoud van gelijkheid van behandeling) niet slechts vrij om geheel af te zien van de inleiding van een tuchtprocedure; het kan ook als sanctie aan een milde straf de voorkeur geven, bij voorbeeld om redenen, die met het vergrijp zelf niets te maken hebben (jarenlange onberispelijke staat van dienst) zonder dat hiermede een uitspraak over de aard en de ernst van het ten laste gelegde vergrijp zou zijn gedaan. De door verzoeker gelaakte tegenstrijdigheid bestaat derhalve slechts in schijn, en de motivering van de aangevallen handeling kan als correct worden beschouwd.

c) Wat de materiële grondslag van de tuchtmaatregel, alsmede de juistheid van de daarin vervatte beschuldigingen betreft, zijn verschillende aspecten uit elkaar te houden :

Allereerst tracht verzoeker het verwijt te ontzenuwen, dat hij onjuiste geruchten over andere ambtenaren in Ispra zou hebben verspreid, door bewijs van de waarheid daarvan aan te bieden. Volgens zijn stellingen kan worden bewezen, dat de betrokken ambtenaren titels zouden hebben gevoerd, die hun niet toekwamen, en dat zij over hun vroegere beroepswerkzaamheden onjuiste verklaringen zouden hebben afgelegd.

Ten deze moet verzoeker zich echter door de Commissie laten tegenwerpen, dat zijn beweringen langs de zaak heen gaan. Immers, hem wordt in feite enkel ten laste gelegd de bewering (waartoe hij op grond van deducties uit in Ispra circulerende geruchten, alsmede uit „vage herinnering" aan opgaven in een voorstel tot aanstelling, zou zijn gekomen), dat de betrokken ambtenaren tegenover de Commissie bij hun sollicitaties valse verklaringen zouden hebben afgelegd (vgl. nota van de Directeur-generaal Administratie d.d. 25 maart 1964). Volgens de uitdrukkelijke verklaringen van deze ambtenaren is dit echter niet het geval, en daarmede staat — zonder dat bewijsvoering door overlegging van de persoonsdossiers van de betreffende ambtenaren vereist is — de gegrondheid van hetgeen verzoeker wordt verweten vast.

Indien verzoeker dan nog moeite doet zijn tekortkomingen te verzachten door de opmerking, dat de door hem verspreide beweringen in Ispra algemeen bekend zouden zijn geweest, en dus niet tot een verslechtering van de goede sfeer bij het werk zouden hebben kunnen leiden, dan moeten wij daartegenover vaststellen, dat bewijs ontbreekt van de algemene bekendheid van gemelde beweringen, voorzover deze gewagen van valse verklaringen, die de betrokken ambtenaren tegen de Commissie zouden hebben afgelegd. Bovendien echter — en dit is doorslaggevend, omdat hierdoor het horen van getuigen overbodig wordt —

is het voor de strafbaarheid van laster irrelevant, of de inhoud daarvan reeds aan andere personen bekend is.

Ten slotte kan verzoeker ook het verwijt niet ontzenuwen, dat hij zijn loyaliteitsplichten heeft geschonden, doordat hij zich, ten einde bepaalde feiten betreffende de loopbaan van andere ambtenaren te weten te komen, tot een particulier inlichtingenbureau heeft gewend. Dat een dergelijke handelwijze — die verzoeker trouwens niet ontkent — voor het aanzien van de gemeenschaps-instellingen nadelig en mitsdien laakbaar is, behoeft mijns inziens geen betoog. Ik kan ook niet inzien, hoe de door verzoeker aangevoerde gronden zijn handelwijze zouden kunnen rechtvaardigen. Dit slaat vooral op de bewering van verzoeker, dat hij ter verdediging van eigen belangen zou hebben gehandeld, want het ontbreekt niet slechts aan voldoende aanknopingspunten voor zijn vrees, dat hij uit de instelling, waarbij hij werkzaam was, zou worden verdrongen; het is ook niet duidelijk, waarom de binnen de Gemeenschap zelf ter beschikking staande mogelijkheden ter verdediging van belangen voor verzoeker niet voldoende zouden zijn. Hetzelfde geldt voor de verzekering, dat het verzoekers bedoeling zou zijn geweest de Commissie tijdig op de hoogte te stellen van de resultaten van zijn nasporingen, nu een dergelijk voornemen — waarvoor trouwens de nodige aanwijzigingen ontbreken — uiteraard niet de smet, die aan de door verzoeker te baat genomen middelen kleeft, kan wegnemen.

d) Alles bijeengenomen is verzoeker er dan ook niet in geslaagd, gebreken of onjuistheden aan te tonen bij het nemen van de op hem toegepaste tuchtmaatregel, hetgeen ons noodzaakt ook de tweede conclusie af te wijzen.

3. *Zaak 30-64, derde conclusie*

Er blijft dus slechts over de grief te onderzoeken, die is gericht tegen het besluit van de Commissie d.d. 24 juni 1964 betreffende de beweerdelijke detachering respectievelijk overplaatsing van verzoeker naar Brussel of naar Gulik.

Partijen zijn het allereerst niet eens over de vraag, wat de strekking van bedoeld besluit was, te weten een detachering althans overplaatsing, of slechts een kortstondige dienstreis.

Dit meningsverschil is mijns inziens belangrijk, omdat van zijn beslissing niet alleen de gegrondheid van het beroep, maar ook de ontvankelijkheid daarvan zou kunnen afhangen. De juiste opvatting is namelijk dat niet alle besluiten, die in het kader van een ambtelijke dienstverhouding worden genomen, voor beroep in de zin van artikel 25 ambtenarenstatuut vatbaar zijn. Ik verwijs dienaangaande naar mijn conclusie in de gevoegde zaken 109-63 en 13-64 (*Jurisprudentie,* Deel X, blz. 1406 e.v.) waarbij ik heb uiteengezet, welke kenmerken voor deze afbakening in het nationale recht van belang zijn. De beslissende vraag, die zich hier voordoet, is of een dienstbesluit het statuut van een ambte-

naar raakt. Wat nu zuivere dienstreis-besluiten betreft, zo is het voor mij aan geen twijfel onderhevig, dat deze, getoetst aan bedoelde kenmerken, niet tot de besluiten kunnen worden gerekend, die voor beroep openstaan, en dat zij veeleer tot de interne aangelegenheden van de dienst moeten worden gerekend. (1)

Dientengevolge zou dit, als mocht blijken dat het besluit, waarvan beroep, enkel een dienstreis betrof, tot gevolg moeten hebben, dat hiertegen beroep op het Hof niet mogelijk is, zodat een desbetreffend verzoek als niet-ontvankelijk zou moeten worden afgewezen.

Wat dit betreft levert onze zaak bij retrospectieve beschouwing nauwelijks moeilijkheden op. Wat Gulik betreft, verbleef verzoeker daar heel kort (één of enkele dagen). In Brussel verbleef hij eerst twee of drie dagen, ging toen met vakantieverlof, en kwam daarna in mondelinge opdracht van de Directeur-generaal van de Administratie weer tot eind september terug naar Brussel. Pas bij besluit van 10 oktober 1964 (aan verzoeker uitgereikt op 15 oktober 1964) kwam de definitieve overplaatsing naar Brussel af, welke bij schrijven van de Directeur-generaal van de Administratie van 16 september 1964 als mogelijk was aangekondigd. In overeenstemming hiermede werden de kosten van verzoeker volgens de bepalingen betreffende dienstreizen afgerekend. Ook kan het karakter van een dienstreis in deze niet worden bestreden met het argument, dat de bepalingen van de circulaire no. 36-63 over goedkeuring van dienstreizen niet zouden zijn in acht genomen, omdat deze circulaire slechts in aanmerking komt, indien niet de Commissie zelf — gelijk in casu is geschied — de dienstreis voorschrijft.

Moeilijker wordt de beoordeling echter, indien men zich slechts op die stukken baseert, die verzoeker voor het begin van zijn „reis" bekend werden, zelfs dan, indien bepaalde door verzoeker aangehaalde bescheiden als irrelevant buiten beschouwing blijven, omdat zij betrekking hebben op een vroegere, thans afgedane feitelijke situatie, namelijk overwegingen nopens overplaatsing in verband met een door verzoeker zelf ingediende sollicitatie (besluiten van de Commissie van 26 maart 1964 en van 15 april 1964; nota van het Directoraat-Generaal Administratie van 25 maart 1964; brief van het Directoraat-Generaal Administratie van 9 juni 1964; nota van het Directoraat-Generaal Administratie van 11 juni 1964) of omdat zij van ambtenaren afkomstig waren, die in deze geen beschikkingsbevoegdheid hadden (brief Gazzano van 26 augustus 1964).

In ieder geval valt in meerdere brieven, die door de Directeur van het Centrum Ispra d.d. 25 en 26 juni 1964 aan verzoeker werden gezonden, te lezen, dat hij zich op 29 juni in Brussel voor indiensttreding zou moeten melden, een formulering, die weliswaar wordt verzacht door het bijvoeglijk naamwoord „voorlopig", en de toevoeging dat in het voornemen lag dat hij zich de daaropvolgende week in Gulik zou komen voorstellen, maar toch een formulering, die bij objectieve

1 — Cfr. Plog-Wiedow, Commentaire de la loi sur les fonctionnaires fédéraux, aantekeningen 8 en 11 bij paragraaf 172.

beschouwing eerder aan een detachering of overplaatsing doet denken, dan aan een dienstreis. Uiteindelijk moet echter in deze beslissend zijn de tekst van het betreffende besluit van de Commissie, die als volgt luidt : „Si l'intéressé ne peut prendre effectivement ses fonctions à Gulik dans les meilleurs délais, il sera invité à se présenter aussitôt pour y recevoir toutes instructions utiles". Het is mijns inziens niet aan twijfel onderhevig, dat een detachering naar Gulik niet is bevolen en dat integendeel verzoeker zich naar Brussel zou begeven voor een voorbereidend bezoek.

Bijgevolg blijft het in verband met de daadwerkelijke uitvoering van het besluit bij de vaststelling, dat wij hier uitsluitend te maken hebben met een besluit over een dienstreis, dat wil zeggen een dienstmaatregel van interne aard, die aan de controle van het Hof is onttrokken. De betreffende vordering ware mitsdien als niet-ontvankelijk af te wijzen. Desnoods zou er bij de beslissing omtrent de kosten rekening mee kunnen worden gehouden, dat de bijkomende omstandigheden in deze zaak tot veel twijfel en onzekerheden hebben aanleiding gegeven, en mitsdien objectief aanleiding tot het instellen van het beroep kon geven.

Indien men deze opvatting omtrent de afbakening van het recht van beroep in ambtenarenzaken niet aanvaardt, omdat ook besluiten over dienstreizen de persoonlijke levensomstandigheden van een ambtenaar gevoelig kunnen raken, vooral indien dergelijke reizen langere afwezigheid medebrengen of in privé-beschikkingen (verlof) van de ambtenaar ingrijpen, dan zou nog te onderzoeken zijn of de tegen het beroepen besluit aangevoerde grieven steekhoudend zijn.

a) Dit is zeker niet het geval met de grief, dat de inhoud van het besluit niet aan verzoeker bekend zou zijn gemaakt. Voorzover artikel 25 van het ambtenarenstatuut een schriftelijke bekendmaking voorschrijft, werd hieraan in casu voldaan door mededeling van de essentiële inhoud van het betwiste besluit in voormelde memoranda van de Directeur van het Centrum te Ispra. Daarenboven moet worden opgemerkt dat het achterwege blijven van bekendmaking de verrichte handeling zelf niet onrechtmatig maakt. Zoals de Commissie terecht aanvoert, en zoals ik ook reeds in andere procedures heb betoogd, is de opzet de betekening om de verbindbaarheid ten opzichte van de geadresseerde vast te leggen en voor hem een beroepstermijn te laten ingaan.

b) Tegen het besluit van de Commissie kan ook geen bezwaar worden gemaakt in verband met het feit, dat verzoeker lid van het plaatselijk personeelscomité is geweest. Voor zover hij aanvoert, dat de detachering naar Brussel een onderdeel zou zijn geweest van een systematische poging hem uit het personeelscomité weg te werken, moet bedacht worden, dat het betwiste besluit voor verzoeker slechts een tijdelijke afwezigheid inhield. Voor het overige werd ons ook niet aangetoond, dat de werkzaamheden van het personeelscomité zelfs door

de tijdelijke afwezigheid van verzoeker nadeel zouden hebben ondervonden, hetgeen slechts dan het geval zou hebben kunnen zijn, indien juist gedurende de tijd van zijn afwezigheid door verzoeker belangrijk werk had moeten worden verricht, en waarneming daarvan door een ander lid van het comité niet mogelijk zou zijn geweest.

c) Ernstige bezwaren heb ik echter wel met betrekking tot de korte termijn van de oproeping, het feit, dat deze het sinds lange tijd vastgestelde vakantieverlof van verzoeker aantastte en tot een afwezigheid van aanzienlijke duur heeft geleid. Zeker, dienstbelangen kunnen onder bepaalde omstandigheden het aanvaarden van dergelijke nadelen noodzakelijk maken; deze belangen moeten dan echter door de Dienstleiding op redelijke wijze worden aangetoond. Nu krijgen wij in onderhavig geval eerder de indruk, dat — gelet op alle ons bekende omstandigheden — deze overhaaste maatregel van de Commissie niet absoluut noodzakelijk is geweest, noch wat betreft de voorbereiding van de tewerkstelling van verzoeker in een ambtelijke functie elders, die pas in oktober 1964 heeft plaats gehad, noch ter beëindiging van spanningen bij de dienst te Ispra.

Men zou daarom bepaald van een veronachtzaming van de plicht tot maatschappelijke zorgvuldigheid van de Commissie kunnen spreken, die ertoe zou dwingen haar besluit onrechtmatig, en de door verzoeker subsidiair geformuleerde eis tot schadevergoeding voor gegrond te verklaren. Op zijn minst zou — alvorens verzoekers grieven als ongegrond kunnen worden afgewezen — ten deze een verder onderzoek niet kunnen worden gemist, steeds echter voorop stellende, dat men het beroep — anders dan ik meen — ontvankelijk acht.

III — Samenvatting

Wanneer ik deze beschouwingen samenvat, dan kom ik, zonder op het aangeboden bewijs in te gaan, tot het navolgende resultaat.

Van het beroep 30-64 zijn alle vorderingen gericht op vernietiging van het besluit, waardoor de klacht van verzoeker van 21 februari 1964 werd afgewezen, en van het besluit nopens de beweerde detachering naar Brussel, als niet-ontvankelijk van de hand te wijzen. Voor het overige moeten de bij de beroepen 27 en 30-64 ingestelde vorderingen als ongegrond worden afgewezen. Wat betreft de kosten van de procedure met inbegrip van de kosten van het korte geding, heeft de Commissie ingevolge artikel 70 van het Reglement voor de procesvoering in ieder geval haar eigen kosten te dragen. Bovendien lijkt het mij billijk om haar met het oog op de onduidelijkheid van het betwiste detacheringsbesluit ook nog met een deel van verzoekers kosten te belasten, terwijl voor het overige verzoeker zijn eigen kosten behoort te dragen.